

Paluu politiikkaan

Yhteiskunta ei muodostu yksilöistä.

Lyhyt teoria eriarvoisuudesta

Julkaistu **29.1.2021**

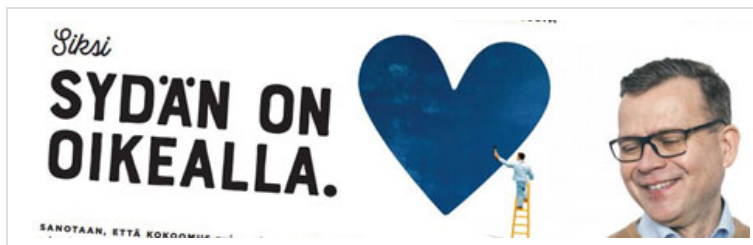
Kun lähes kaikki politikassa esiintyvät tasa-arvon puolesta, niin kannattaa katsoa mitä he sillä tarkoittavat ja mistä he esittävät eriarvoisuuden johtuvan. Eriarvoisuuden syyt voi tiivistää seuraavaan kolmeen asiaan: *elinolot*, *kohtelu*, *voimavarat*. Niillä jokaisella on erilainen yhteys politiikkaan.

En ole tätä kolmijakoa keksinyt itse, vaan olen lainannut sen sosiologi Göran Therbornilta, jonka yksi kirja suomennettiin otsikolla: "Eriarvoisuus tappaa". Eriarvoisuus vaikuttaa esimerkiksi ravitsemukseen, terveydenhoitoon, ja ihmisoikeuksien toteutumiseen. Koronapandemian aikana mahdollisuus saada hyvää terveydenhoitoa on elämän ja kuoleman kysymys. Lisäksi koronankin ansiosta jotkut rikastuvat ja toiset joutuvat pienellä palkalla vaarallisiin töihin, joiden jatkumisesta ei ole edes varmuutta.

Miksi saivarrella eriarvoisuuden eri syistä? Siksi, että jos katsoo vain yhtä puolta tästä isosta ilmiöstä, toinen puoli jää pimentoon. *Elinolot, kohtelu* ja *voimavarat* ovat eriarvoisuutta tuottavia erilaisia mekanismeja. Vaikka näkee vain yhden niistä, niin on tekemisissä kaikkien kolmen kanssa. Siksi eriarvoisuuden jättimäistä möhkälettä kannattaa pyöritellä ja katsoa sen eri puolia.

Niiden mielestä, joiden ajatuksissa yhteiskunta muodostuu yksilöistä, eriarvoisuus on luonnollista, se on kilpailun tulos. Voittajat ovat asemansa ansainneet ja hävinneiden pitää vain syyttää itseään. Köyhyyskin on korjattavissa omilla valinnoilla, kuten eräs kokoomukselainen naispoliitikko todisteli. Jokaisesta nuoresta voi tulla miljonääri, todistelee vanha sijoittajaguru Saario opaskirjassaan nuorisolle. Niinpä Kokoomus kutsuu mukaan vaaliehdokkaita mm. seuraavasti: "Kokoomuksen ajattelun ytimessä on vapaa ja vastuuta kantava ihminen. Luomme edellytyksiä ihmisille olla parhaimmillaan ja elää oman näköistään elämää jokaisen yksilöllisistä lähtökohdista käsin." Lähtökohdat ovat siis yksilöllisiä eikä yhteiskunnallisia. Kunnallisvaalien tunnuksiksi kokoomuksen käyttämä viestintätoimisto on keksinyt vaihtoehdoisen faktan: "Sydän on oikealla". Kokoomukselaisessa maailmankuvassa ongelma ei ole se, että on liikaa köyhyyttä vaan se, että rikkaita on liian vähän: Kaikkea hyvää saadaan aikaan, kun vain ryhdytään tekemään ja rikastumaan. Sitten syntyy jaettavaa, jolla voidaan pitää yllä hyvinvointipalveluja.

Eriarvoisuus ei oikeasti synny vapaiden yksilöiden reilusta kilpailusta. Kaikilla ei ole samanlaisia mahdollisuuksia. Kaikista ei voi edes tulla miljonäärejä, ei edes lottovoittajia.

Kun ei haluta keskustella elinolosuhteiden eriarvoisuudesta, ei haluta keskustella myöskään vaurauden tuottamisen ehdoista. Eikä siitä, miten nykyinen eriarvoisuus on syntynyt ja miten aikaisemmin tuotettu vauraus on jaettu. Vaurauden tuottamiseen ovat osallistuneet hyvin monet muutkin kuin sen omakseen ottaneet. Keskustelu tuloksen jakamisesta on monen mielestä kesken ja se tapahtuu politiikassa.

Kategoria(t): **politiikka**. Avainsanat(t): **elinolot, eriarvoisuus, kohtelu**. Kirjoittaja: **Jukka Oksa**. Lisää **kestolinkki** [<https://paluupolitiikkaan.fi/?p=69>] kirjanmerkkeihisi.